Rok XI. Lwów, dnia 1. Kwietnia 1897. Nr 4.

Organ Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi każdego 1-go dnia w miesiącu.

Redakcya i Administracya we Lwowie ulica Sykstuska l. 17.

Przedpłata:
W miejscu: rocznie 2 złr. 40 ct. | Z przesyłką: rocznie 2 złr. 80 ct.
„ półrocznie 1 „ 20 „ | „ półrocznie 1 „ 40 „
Dla członków związkowych straży pożarnych z przesyłką rocznie 50 cnt.

Ogłoszenia:
Za całą stronicę . . . . . . 5 złr. — ct.
„ ćwierć stronicy . . . . . 1 „ 50 „
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 3 centy.

I. Część urzędowa.

Pamiętajmy o Kasie Zapomóg!

Konkurs

na 34 stypendyów po 50 zlr. *).

Komitet zarządzający funduszem, utworzonym przez austryacko-węgierskie Towarzystwa ubezpieczeń dla strażaków, którzy poszkodowani zostali podczas pełnienia służby strażackiej, lub rodzin po nich — ogłasza konkurs na 34 stypendyów po 50 zł. Prośby o udzielenie stypendyum wnosić należy najdalej do końca maja 1897 r. bez stempla i niefrankowane, pod adresem: *„Cas Comité zur Verwaltung der Kaiser-Jubiläums-Stiftung zur Unterstützung verunglückter Feuerwehrmänner und deren Hinterbliebenen in Wien, I., Schottenring, Wipplingerstrasse Nr. 36/38“*.

Do podania, które najlepiej wnosić w języku niemieckim, należy dołączyć:

a) świadectwo Komendy straży pożarnej, że poszkodowany jest lub był członkiem straży pożarnej;

b) świadectwo lekarskie o przebiegu choroby lub nieszczęśliwego wypadku z wyszczególnieniem, że choroba lub wypadek nastąpiły wskutek służby strażackiej;

c) świadectwo miejscowej władzy gminnej stwierdzające, że petent jest biedny i potrzebuje wsparcia; w świadectwie tem wyszczególniony ma być dokładny adres petenta.

(Załączniki czyli te świadectwa także bez stempla).

Podania o stałą roczną zapomogę można wnosić każdego czasu, a do podań takich muszą być także dołączone powyżej wymienione świadectwa.

*) W roku 1896 otrzymali w Galicyi takie stypendya: Marya Turmińska w Bochni, Paweł Eliow w Tarnopolu, Władysław Paranczak w Rudkach i Franciszek Handkammer w Złoczowie.

WYKAZ

zapłaconych kwot pieniężnych do kasy Związku w czasie od 25. lutego 1897 do 28. marca 1897.

Do Kasy Zapomóg. Straże pożarne: Sambor 3· — zł., Olesko 2·40 zł., Rohatyn 12· — zł., Zakliczyn 2· — zł , Pruchnik 0·40 zł.

Wkładki roczne. Straże pożarne: Zaleszczyki 2 20 zł., Żydaczów 2 90 zł., Olesko 1·20 zł., Ottynia 3·10 złr., Starawieś 2·20. zł., Jezierzany 2·30 zł., Potok złoty 2·10 zł., Zator 3·50 zł., Brzozów 2·20 zł., Gródek 3·20 zł., Busk 1·80 zł., Cieszanów 2·10 zł., Hecznarowice 2·80 zł., Rudki 3· — zł., Rzochów 2 50 zł., Nowawieś 1·80 zł., Gdów 1·60 zł., Skawina 2· — zł., Turka 1·60 zł., Błażowa 3·10 zł., Wiśnicz 2·50 zł., Biecz 2·20 zł., Dobrzechów 3· — zł., Łuczyce 3·80., Rzeszów 4·50 zł., Stojanów 2·60 zł., Krasiczyn 3· — zł., Stryj 2·70 zł., Niżankowice 2·70 zł., Sambor 3·50 zł., Dolnawieś 2·20 zł., Rymanów 3· — zł., Rohatyn 3·80 zł., Jagielnica 2·60 zł., Bołszowce 1·60 zł., Tarnobrzeg 2·60 zł., Maryampol 2·20 zł., Leżajsk 1·80 zł., Buczacz 1·50 zł., Tarnawica polna 3· — zł.

Przedpłata na „Przewodnik pożarniczy„. Straż pożarna Stojanów 0·50 zł., Alexander Majewski, Wiśniowczyk 0·50 zł.

Zwrot na kurs pożarnictwa r. 1896. Straż pożarna Stryj 5 zł. i 2·41 zł. razem 7·41 zł.

Wykaz

zaległych wkładek na rzecz Związku.

(Według stanu z dniem 31. marca 1897).

Straże pożarne:

w Andrychowie	4·20 zł.	w Obertynie	14·40 zł.
„ Birczy	4·— „	„ Okocimie	5·60 „
„ Borszczowie	4·— „	„ Ołpinach	3·90 „
„ Brzesku	3.40 „	„ Piekarach	1·60 „
„ Budzanowie	7·20 „	„ Padwi koloni	1·30 „
„ Bukowsku	2·60 „	„ Padwi narodowej	4·80 „
„ Bursztynie	4·80 „	„ Przecławiu	2·50 „
„ Bestwinie	2·40 „	„ Piwnicznej	1·60 „
„ Ciężkowicach	2·20 „	„ Podkamieniu	2.— „
„ Czernichowie	2·40 „	„ Raniżowie	15·70 „
„ Dąbrowej	2·10 „	„ Radymnie	2·30 „
„ Dębicy	3·— „	„ Rudniku	2 20 „
„ Dolinie	2·30 „	„ Rzeszowie	4·50 „
„ Drohobyczu	3·10 „	„ Ryglicach	3·20 „
„ Dublanach	7·20 „	„ Ropczycach	3·— „
„ Dukli	3.20 „	„ Rawie ruskiej	2·— „
„ Dynowie	12·40 „	„ Radłowie	3·— „
„ Dankowicach	2·60 „	„ Rzędzianowicach	2·60 „
„ Gorlicach	8·20 „	„ Starem siole	11·— „
„ Haliczu	12·60 „	„ Skolem	8·40 „
„ Jaworniku	2·80 „	„ Szczawnicy	2·20 „
„ Jaśle	7·80 „	„ Strusowie	4·20 „
„ Jagielnicy	2·60 „	„ Sieniawie	2·50 „
„ Jaworowie	8·— „	„ Sokalu	14·60 „
„ Janowie	3·— „	„ Sułkowicach	11·90 „
„ Janowicach	2·40 „	„ Sądowej Wiszni	6·— „
„ Jezupolu	5·20 „	„ Szczucinie	1·80 „
„ Jaślanach	2·90 „	„ Starejwsi	2·20 „
„ Königsau	7·— „	„ Spasowie	2·20 „
„ Kupczyńcach	6·— „	„ Skotnikach	3·80 „
„ Kętach	6·— „	„ Strzyżowie	4·20 „
„ Komarnie	4·80 „	„ Tyśmienicy	3·90 „
„ Kołaczycach	4·— „	„ Tymbarku	4·— „
„ Kołomyi	4·70 „	„ Tokach	4·60 „
„ Kamionce Strum	2·80 „	„ Trembowli	12·50 „
„ Kopyczyńcach	2·80 „	„ Tarnobrzegu	2·70 „
„ Krystynopolu	2·80 „	„ Tarnopolu	2·60 „
„ Krośnie	3·— „	„ Tarnowie	7·40 „
„ Koroocu	2·50 „	„ Trzemeśni	2·40 „
„ Lipnicy mur.	2·— „	„ Tłustem	9·20 „
„ Lubaczowie	4 — „	„ Tarnowcu	3·55 „
„ Letni	1·70 „	„ Uhnowie	19·70 „
„ Lwowie	10·— „	„ Ulanowie	1·70 „
„ Lanckoronie	2·60 „	„ Willamowicach	2 60 „
„ Lisku	6·— „	„ Wojniczu	3·20 „
„ Łapanowie	1·50 „	„ Wieliczce	3·10 „
„ Łańcucie	5·— „	„ Wadowicach	15·— „
„ Majdanie	9·90 „	„ Wołowicach	3·60 „
„ Mszanie Dolnej	4·— „	„ Wiśniowczyku	1·80 „
„ Milówce	10·10 „	„ Woli pławskiej	2·60 „
„ Makowie	4·— „	„ Woli mieleckiej	2·80 „
„ Mielcu	10·80 „	„ Zawałowie	3·60 „
„ Myślenicach	62·20 „	„ Żołyni	2 60 „
„ Muszynie	10·20 „	„ Zakliczynie	2·— „
„ Mogilanach	16·40 „	„ Zbarażu	23 20 „
„ Mościskach	28 20 „	„ Złotnikach	1·80 „
„ Nowem Mieście	1·30 „	„ Żółtańcach	2·10 „
„ Nadwórnej	24·— „	„ Żółkwi	4·— „

II. Z nauki o strażach i pożarnictwie.

Obowiązkowe straże pożarne w gminach wiejskich.

Sprawa obrony pożarnej w gminach wiejskich naszego kraju, którą Krajowy Związek Ochotniczych Straży pożarnych także od kilku lat zajmował się, została załatwioną. Wskutek wniesionego przez Krajowy Związek podania (patrz sprawozdanie z II, III i IV posiedzenia Rady Zawiadowczej, stronice 49, 50, 51, 61, 96 „Przewodnika pożarniczego“ z r. 1896 i str. 18 z r. 1897), wydał Wysoki Wydział Krajowy rozporządzenie, które poniżej umieszczamy. Gminy wiejskie naszego kraju będą zatem miały obowiązkowe straże pożarne.

Rozporządzenie Wydziału Krajowego z dnia 5. marca 1897 L. 55218/96.

Doświadczenie dotychczasowe pouczyło, że istnienie po gminach straży ogniowej, działa najskuteczniej na ludność pod względem ostrożnego obchodzenia się z ogniem, członkowie bowiem straży nietylko sami zachowują ostrożność, lecz także przyzwyczajają innych mieszkańców do ostrożnego obchodzenia się z ogniem, udzielając im w tym względzie swoich rad i przestróg.

W tych miejscowościach liczba powstających z nieostrożności pożarów spada nadzwyczaj szybko już z tej przyczyny, że niemal w każdym domu znajduje się strażak, w ogóle zaś pożary nie szerzą się z taką gwałtownościa i nie niszczą doszczętnie całych osad, jak to bywa w miejscowościach pozbawionych wszelkich straży ogniowych, a w szczególności w gminach wiejskich.

Z powodu zamierzonego wydania właściwej ustawy budowniczej dla wspomnianych gmin wiejskich, któraby zastąpiła dotychczasowe rozmaite przepisy, odroczone też być musiało wydanie odpowiedniej ustawy o policyi ogniowej dla tych gmin. Powtarzające się jednak rok rocznie i niszczące dobrobyt kraju w jego podstawach klęski pożogi, zwłaszcza w czasie robót w polu i po zbiorach, uzasadniają aż nadto potrzebę zorganizowania takiej obrony pożarnej, któraby stosownie do środków materyalnych gmin wiejskich i stanu wykształcenia ich członków, ile możności odpowiadała zamierzonemu celowi, a zarazem niejako przygotowała pole dla wprowadzenia przyszłej ustawy budowniczej i ogniowej.

Dotychczasowe postanowienia ustawowe w dziale policyi miejscowej, do której należy także policya ogniowa, w szczególności zaś patent cesarski z 28 lipca 1786 oraz §§. 27, 32, 33 i 57 ustawy gminnej z r. 1866 nadają w tym względzie Reprezentacyom gminnym dość środków, ażeby mogły we własnym zakresie działania nareszcie przystąpić chociaż do prowizorycznego zorganizowania nieustannej obrony pożarnej po swoich gminach.

Rozumie się, że w zasadzie nie może tu być mowy ani o płatnej przez gminę, ani też ochotniczej straży pożarnej, z reguły bowiem nie pozwalałyby na to ani materyalne, ani intellektualne stosunki w gminie wiejskiej.

Obrona pożarna winna być tak zorganizowaną, ażeby obowiązywała wszystkich do tego fizycznie uzdolnionych członków gminy zarówno, i nie narażała na zbytnie obciążenie funduszów gminy, jej członków zaś na koszta, względnie zaś nie obciążała jednych więcej jak drugich.

Zgodnie więc z wnioskiem krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, który w tej ważnej dla kraju sprawie inicyatywę powziął, winna to być *obowiązkowa obrona pożarna*, do której należeć powinni wszyscy fizycznie uzdolnieni mężczyźni wieku przynajmniej od 18 do 42 roku życia.

Obowiązki członków tej obrony pożarnej objęte są dołączonym poniżej regulaminem.

Członkowie takiej obrony pożarnej zamiast w mundury, zaopatrzeni być mogą w pewne jednolite przez gminę dostarczone odznaki, jak np. w jednolite pasy przez biodra, opaski przez lewe ramię, lub też w jednolite czapki.

Sprawienie przez gminę rekwizytów pożarnych dla tej nie pociągnie za sobą wielkich kosztów, odpowiednią bowiem będzie pojedyncza sikawka o średnicy cylindrów 80 m/m., łatwo przenośna i na wóz naładować się dająca, prócz tego potrzeba kilka mocnych osęków, kilka siekier, toporów, wiaderek do noszenia wody i dwie latarnie.

Większe i zamożniejsze gminy wiejskie, jeżeli to dotąd się nie stało, winny bezwarunkowo przystąpić do sprawienia powyższych rekwizytów, a koszt odnośny ewentualnie rozłożony być może na lat kilka, przez wstawianie do budżetu gminnego kwot odpowiednich. Z biegiem zaś czasu zaopatrzone być winny w ten sposób stopniowo inne gminy o ileby wprowadzenie w nich obrony pożarnej w ogóle było potrzebne i możliwe.

W dobrze zrozumianym przeto interesie gmin, tem samem zaś w kraju, odnosi się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego z wezwaniem o szczere zaopiekowanie się sprawą niniejszą i wydanie na zasadzie §. 21 ustawy o Reprezentacyi powiatowej oraz dopilnowanie zarządzenia, ażeby Reprezentacye gmin wiejskich (a także innych gmin powiatu, lub gdzie nie możliwe jest wprowadzenie ochotniczych straży pożarnych), powzięły z mocy patentu cesarskiego z 28 lipca 1786 i §§. 27, 32, 33 i 57 ustawy gminnej uchwałę postanawiającą wprowadzenie u siebie opisanej wyżej *obowiązkowej obrony pożarnej*, sprawienie przyrządów, a wreszcie, ażeby uchwaliły regulamin dla takiej straży podług dołączonego ·/. wzoru.

O wykonaniu niniejszego rozporządzenia składać nam będzie Wydział powiatowy sprawozdania w miarę postępu organizacyi.

Okólnik niniejszy z regulaminem udziela Wydział krajowy równocześnie Wysokiemu c. k. Namiestnictwu z uprzejmą prośbą, ażeby zechciało odnośnie do swego reskryptu z 24 lipca 1873 L. 36738 wydanego do wszystkich ck. Starostw wskutek tutejszego okólnika z 4 lipca 1873 L. 6441, powiadomić o tem wszystkie ck. Starostwa i wezwać je do ewentualnego użyczenia Reprezentacyom powiatowym stosownej pomocy dla przeprowadzenia zamierzonej organizacyi obowiązkowej obrony pożarnej.

We Lwowie, dnia 5 marca 1897.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.
Członek Wydziału kraj.
E. Jędrzejowicz w. r.

REGULAMIN

obowiązkowej obrony pożarnej.

Celem zaprowadzenia w gminie obrony pożarnej postanawia Rada gminna na podstawie §§. 27 lit. b) i k), 32, 33 i 57 ustawy gminnej, oraz w wykonaniu odnośnych postanowień patentu cesarskiego z 28 lipca 1786 co następuje:

I.

Każdy mężczyzna wieku od 18 do 42 lat, zamieszkały w gminie, o ile nie jest dotknięty kalectwem, należy do obrony ogniowej obowiązkowej i winien jest w miesiącach: maju, czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu w pierwszą niedzielę każdego miesiąca, a w razie niepogody w jedna z następnych, po południu po nieszporach o godzinie . . . stawić się w urzędzie gminnym, celem odbycia ćwiczenia w służbie obrony pożarnej, a nadto ma się jawić bezzwłocznie. w czasie pożaru.

Wolnymi od powyższego obowiązku są wojskowi wszystkich stopni w czynnej służbie zostający, oraz księża i duchowni wszystkich obrządków, tudzież ci, którzy od tego obowiązku przez Naczelnika gminy uwolnieni zostaną.

II.

Każdy właściciel koni obowiązany jest na żądanie Naczelnika gminy lub kierującego pożarem, dostarczyć do pożaru parę koni z uprzężą i wozem do wożenia wody.

III.

Kto się uchyli od powyższych obowiązków, a dostatecznie się nie usprawiedliwi u Naczelnika gminy, lub kto w służbie, lub też w czasie ratunku podczas pożaru dopuści się nieposłuszeństwa wobec przełożonego, — ulegnie karze, którą orzeka Zwierzchność gminna na podstawie §§. 32, 57 i 60 ustawy gminnej.

IV.

Obrona pożarna w gminie dzieli się na 2 oddziały:

1) *Oddział ratunkowy* do ratowania ludzi, dobytku i rozrywania budynków zagrożonych;

2) *Oddział wodny* do służby przy sikawce i do dostarczania wody.

V.

Komendanta obrony pożarnej i tegoż zastępcę mianuje Wydział Rady powiatowej na przedstawienie Rady gminnej, zaś odpowiednią liczbę dziesiętników mianuje sama Rada gminna na wniosek Komendy obrony pożarnej.

VI.

Czuwanie nad wykonaniem obowiązków obrony pożarnej należy do Zwierzchności gminnej, nadzór zaś nad sprawowaniem tego obowiązku ze strony Zwierzchności gminnej i kontrola organizacyi obrony pożarnej należy do Wydziału Rady powiatowej, który może do tej czynności ustanowić odpowiednich delegatów.

W razie ustanowienia krajowego inspektora pożarnictwa, zwierzchniczy nadzór obrony pożarnej przechodzi na tego ostatniego.

Uwaga.

Do zorganizowania i wyćwiczenia obrony pożarnej obowiązkowej wydeleguje naczelnictwo krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych za pisemnem zgłoszeniem się Zwierzchności gminnej, wykształconych w pożarnictwie i zaufania godnych członków najbliższej straży pożarnej, którym Zwierzchność gminna na oznaczony czas dostarczy podwody.

Znaki do planów sytuacyjnych.

(z rysunkami).

Na podstawie rozporządzenia Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 21 sierpnia 1896. L. 51.501 poleciły Wydziały powiatowe gminom swoich powiatów przedkładać sobie o każdym wypadku pożaru najdalej w przeciągu trzech dni sprawozdania według wydanego przy tem rozporządzeniu wzoru, które to sprawozdania udzielają Wydziały powiatowe Krajowemu Związkowi Ochotniczych Straży Pożarnych celem prowadzenia statystyki pożarów w kraju w myśl uchwały VII Walnego Zjazdu strażackiego w Stanisławowie. Ponieważ akcya ratunkowa przy każdym większym pożarze jest trudną, kierownicy tej akcyi potrzebują ciągłej wprawy, muszą dużo widzieć i dużo czytać celem nabrania rutyny, gdy nadto dobra i skuteczna akcya ratunkowa przy większych pożarach, należyte ustawienie sikawek, zarządzenia co do obsadzenia i rozebrania budynków i t. p. wiele przyczynić się mogą do nauki innym komendantom, przeto do sprawozdania z każdego większego pożaru należy dołączać sytuacyjny plan całego terenu pożarem objętego i zagrożonych budynków, ustawienia sikawek, linii wężowej i t. d., które to plany znajdą miejsce w czasopiśmie „Przewodnik pożarniczy“.

Od Zwierzchności gminnych Krajowy Związek strażacki żądać nie może, aby dołączały takie plany sytuacyjne do sprawozdań o pożarach, a zresztą pewny jest, że straże pożarne w dobrze dla siebie zrozumianym interesie plany takie, same do sprawozdania dołączać będą.

Plany sytuacyjne znajdować się także powinny w zaprowadzonej przez każdą straż pożarną kronice pożarów.

Pod opisem każdego pożaru, w którym straż pożarna brała udział, niech będzie zamieszczony plan sytuacyjny. Taka kronika pożarów w danej miejscowości, zawierające te same rubryki co blankiet na sprawozdanie o pożarze z dodatkiem planu sytuacyjnego może być także miłą pamiątką i obudzić niejedno przyjemne wspomnienie dzielnej obrony i poświęcenia!

Do rysowania planów sytuacyjnych potrzeba odpowiednich znaków. Znaki takie, które aprobowała Rada Zawiadowcza na posiedzeniu z dnia 18 kwietnia 1896 zamieszczone są w dodatku do niniejszego numeru „Przewodnika pożarniczego“.

Fig. 1. oznacza budynek mieszkalny drewniany, fig. 2. budynek mieszkalny murowany, fig. 3. budynek gospodarczy drewniany, fig. 4. budynekgospodarczy murowany, fig. 5. budynek gospodarczy drewniany kryty słomą. fig. 6. budynek gospodarczy drewniany kryty gontem, fig. 7. budynek mieszkalny murowany kryty papą, fig. 8. kryty blachą, fig. 9 kryty dachówką, fig. 10. kryty łupkiem, fig. 11. miejsce wybuchu pożaru, fig. 12. budynek spalony, fig. 13. dom rozebrany, fig. 14. kościół murowany i drewniany, fig. 15. kaplicę murowaną i drewnianą, fig. 16. gościniec lub ulicę fig. 17 drogę zwykłą lub wąską uliczkę, fig. 18 drogę polną, fig. 19 ścieżkę, fig. 20. most, fig. 21. płot, fig. 22. parkan, fig. 23. sztachety, fig. 24. mur graniczny, fig. 25. drzewa, fig. 26 łąkę (trawę), fig. 27 las, fig. 28 bróg, fig. 29 stertę, fig. 30. skład desek, fig. 31. skład drzewa budulcowego, fig. 32. sągi drzewa na opał, fig. 33. drzewo rąbane na opał, fig. 34 skład gontów, fig. 35 sikawkę dwukołową, fig. 35. sikawkę czterokołową; fig. 37. beczkowóz dwukołowy, fig. 38. beczkowóz czterokołowy, fig. 39. wóz rekwizytowy, fig. 40. zwykłą drabinę, fig. 41. drabinę składaną, fig. 42. gęsior, fig. 43. drabinę hakową dwuramienną, fig. 44. drabinę mechaniczną, fig. 45 studnię, fig. 46. staw, fig. 47. rzekę, fig. 48 potok, fig. 49. linię wężową, fig. 50 łańcuch wodny, fig. 51. kierunek wiatru i fig. 52. stanowisko komendy.

III. Ruch towarzystw strażackich.

Wilamowice. Dnia 27. stycznia b. r. odbyło się tutaj Walne Zgromadzenie, na którem załatwiono następujące sprawy:

1. Zatwierdzono rachunki Towarzystwa za rok 1896. Dochody w ubiegłym roku wynosiły 506 złr. 76 ct., a rozchody 486 złr. 85 ct.; stan kasy w dniu 31. grudnia 1896. przedstawia zatem kwotę 19 złr. 91 ct. Ze względu na to, że w roku 1896 poczyniono znaczne wydatki na sprawienie sztandaru i na uroczysty obchód 10-cio letniego istnienia w miejscu ochotniczej straży pożarnej, nie uchwalono żadnej kwoty na fundusz żelazny.

2. Następnie przystąpiono do wyboru naczelnika straży, tegoż zastępcy, komendantów i członków Wydziału.

Naczelnikiem straży na rok 1897 wybrano: Franciszka Piskorka, tegoż zastępcą Juliana Schneidra; komendantem I. oddziału Franciszka Puzonia, jego zastępcą Józefa Zejmę; komendantem II. oddziału Józefa Foxa, zastępcą Jana Rosnera; komendantem III. oddziału Józefa Foxa, zastępcą Józefa Wysogląda.

3. Członkami Wydziału zostali wybrani: Józef Latosiński, Jan Nikiel, Józef Hanik, Jan Kuczmierczyk, Jan Schneider i Michał Fox.

IV. Kronika pożarów.

Październik c. d.

W czasie od 12. do 31. października nawiedziło kraj 106 pożarów, które zniszczył 147 domów mieszkalnych i 219 zabudowań gospodarczych. — Powodem wybuchu pożaru było podpalenie w 9 wypadkach wadliwa budowa w 6 wypadkach, nieostrożność w 23 wypadkach. Powód powstania reszty pożarów nie zbadany.

Szkoda przez powyższe pożary wyrządzona wynosi 165.160 złr. z czego ubezpieczono tylko 41240 złr. w różnych towarzystwach.

Czynny udział w akcyi ratunkowej przy tych pożarach brały Ochotnicze Straże pożarne: Biała, Bóbrka, Bołszowce,

Brody, Bronowice, Chyrów, Czernichów, Dębica, Delatyn, Grybów, Knihinin, Konkolniki, Krakowiec, Krzeszowice, Kulików, Machów, Nowy Targ, Oświęcim, Podhajce, Sambor, Skowierzyn, Stanisławów, Tarnobrzeg, Tarnów, Ulanów, Wojnicz. —

Listopad.

Wypadków pożarów było w tym miesiącu 104. spaliło się 147 domów, 235 budynków gospodarczych i 1 Kościół. Nadto w Zaczarniu znalazło jedno dziecko 3 letnie śmierć w płomieniach.

Szkoda materyalna przenosząca 145.580 złr. ubezpieczona była na złr. 45850

Przyczyną było 13 razy podpalenie, 18 nieostrożność, 6 wadliwa budowa. W innych wypadkach przyczyna nie podana. W akcyi ratunkowej udział brały Ochotnicze Straże: Baranów, Bielany, Brody, Budzanów, Bursztyn, Czechy, Czudec, Gródek, Jagielnica, Jarosław, Lisiagóra, Niepołomice, Rabka, Ryglice, Sambor, Staremiasto, Tarnów, Tartaków, Tyczyn, Uście solne, Żółkiew.

Grudzień.

W 27 pożarach spaliło się 30 domów mieszkalnych, 62 budynków gospodarskich. Ogólna szkoda wynosi 24200 złr. z czego ubezpieczono złr. 9160.

Przyczyną pożaru było podpalenie w 4 wypadkach, wadliwa budowa w pięciu a nieostrożność w 3 wypadkach; przyczyna reszty pożarów niezbadana. W Korzeniczy padło ofiarą płomieni życie jednej kobiety.

W akcyi ratunkowej brały udział następujące Straże Ochotnicze: Bukowsko, Głogów, Gródek, Grybów, Laszki, Maków, Pistyń, Przeworsk, Stryj i Żydaczów. —

V. Rozmaitości.

Statystyki straży pożarnych

44 wielkich miast Europy i Ameryki *).

(Dokończenie).

Londyn. L. m. 3500000. R. s. p. straż zawodowa. I. f. kapitan S h a w, 707 pompierów, 67 woźniców. P. 48 sikawek parowych, 95 ręcznych, 10 okrętowych, 11 łodek, 174 drabin różnego rodzaju, 7 drabin mechanicznych, 19 wozów rekwizytowych, 50000 m. węży. U. ze siwego sukna, hełmy mosiężne. F. 232. P. k. 131 koni. Ś. a. 66 stacyi telegraf, 365 zegarów alarmowych, 159 telef. K. u. 50000 funtów szterlingów.

Luksenburg. L. m.: 18000. R. s. p. straż ochotnicza. I. f. 320 ochotników, komendanci S u j a i K r u g e r. P. 1 drabina mechaniczna, 1 koc do skakania, kilka sikawek ssąco-tłoczących, drabiny hakowe i t. d. U. z niebieskiego sukna, hełmy mosiężne. O. w. 2. Ś. a. telefon. W. wodociągi. K. u. 8800 marek.

Lwów. L m. 135000. R. s. p. zawodowa i ochotnicza. I. f. zawodowej 65, naczelnik P a w e ł P r a u n, zastępcy naczelnika H i l a r y E l i a s z e w i c z, F l o r y a n Z ł o t o w s k i, ochotniczej 100 członków, naczelnik B r u n o H r y n i e w i c z, zastępcy M a r c i n M a j e w s k i i R h e i n. P. 4 sikawki ssąco-tłoczące, 3 tłoczące, 2 ręczne, 1 wóz rekwizytowy, 2 wozy osobowe, 1 drabina mechaniczna, 20 hakowych, 6 dachowych, 1 składana, 1 wysuwalna, 2000 m. gumowanych węży, 1 wór ratunkowy, 1 koc do skakania, 1 przyrząd respiracyjny, most gzemsowy, 33 beczkowozów. U. straż zawodowa z czarnego sukna, straż ochotnicza z bronzowego, hełmy blaszane czarno lakierowane. F. 2. O. w. 5. Ś. a. sieć telefoniczna, warta na wieży dzwonem alarmowym. P. k. 8 par ciągle w pogotowiu, 30 par na alarm. K. u. 33000 zł.

Madryt. L. m. 500000. R. s. p. straż zawodowa. I. f. komendanci I z y d o r D e l g a d o i F r a n c. T r i t t o, 154 pomp., 42 woźniców. P. 8 sikawek ssąco-tłoczących, 8 tłoczących, 20 beczkowozów, 3 wozy rekwizytowe, 2 drabiny mechaniczne, 40 drabin hakowych i wysuwalnych, 5000 m. węży skórzanych. U. z niebieskiego sukna, hełmy mosiężne. F. 3. O. w. 37. Z a p r z ę g i: 52 muły. Ś. a. telefon. W. 4000 hydrantów.

Medyolan. L. m. 260000. R. s. p. straż zawodowa, część w koszarach, 80 ludzi w domach prywatnych. I. f. komendant Dr. A m b r o z i o N a z a r i, 165 ludzi. P. 1 sikawka parowa, 4 wielkie a 26 małych sikawek, 26 przyrządów do gaszenia, 1 drabina mechaniczna system. P o r t a, 4 włoskie drabiny, 9 hakowych, 1 wór ratunkowy, 6 koców do skakania, 2 wozy rekwizytowe, 4300 m. węży. K. u. 128000 marek,

Manchester. L. m. 510000. R. s. p. straż zawodowa. I. f. komendant I. L a c e y S a v a g e, 7 oficerów, 75 pomp P. 23 wózków rekwizytowych ze zwijadłami na węże, 3 sikawki wozowe, 8 sikawek parowych, 1 wóz na węże, 71 sikawek ręcznych, 12000 m. węży. U. z niebieskiego sukna, O. w. 8. P. k. 25 koni. W. 10000 hydrantów.

Marsylia. L. m. 320000. R. s. p. straż płatna. I. f. kapitan T r o i n i 141 ludzi. P. 2 sikawki parowe, 2 wozowe, 18 ręcznych, 11 wozów rekwizytowych, 3 drabiny mechaniczne system P o r t a, 23 drabin zwykłych, 9 przyrządów do ogni piwnicznych, 1 wór ratunkowy, 3 koce do skakania, 1 wóz rekwizytowy, 4250 m. węży, 3 okręty z parowemi a 7 z ręcznemi sikawkami. U. jak Paryż. O. w. 9. Ś. a. sieć telef. W. 1800 hydrantów.

Monachium. L. m. 380000. R. s. p. miejska z zawodową 295 ludzi, ochotnicza 928 członków. Dyrektor G r e g o r, nadkomendant N i e d e r m a y e r. P. 3 sikawki parowe, 15 ssąco-tłoczących, 5 tłoczących, 13 kociołkowych, 2 beczkowozy, 2 ekstynktory, 11 wozów na drabiny i przybory szteigerskie, 18 drabin mechanicznych, 2 wozy osobowe, 8400 m. węży. U. z czarnego sukna, hełmy mosiężne. F. 25. O. w. 9. P. k. 42 konie. Ś. a. telefon i telegraf. W. 1785 hydrantów. K. u. 250000 marek.

*) Wyciąg z dzieła: „Das Feuerlösch- und Rettungswesen“ in Elsass- Lothringen“ przez L. Fallera, oprócz statystyki straży pożarnych w B u d a p e s z c i e, L w o w i e i P r z e m y ś l u. S t a t y s t y k i z K r a k o w a jeszcze nie nadesłano.

Nantes. L. m. 120000. R. s. p. ochotnicza 124 członków, zawodowa 32 ludzi, komendant Gouzé, kapitan Boisseau, eficerowie Sébire, de France, Mercereau, Lebec, lekarze Montfort i Berruyer. P. 3 sikawki parowe, 15 ssąco-tłoczących, 1 drabina mechaniczna, 2 wozy z drabinami wysuwalnemi, 12 wozów na węże, 10 wozów rekwizytowych. 1 wóz osobowy, przyrządy dymowe, 3000 m. węży skórzanych, gumowych i parcianych. U. jak w Paryżu. F. 9. O. w. 5. P. k. 4 konie. Ś. a. sieć telefoniczna. W. 500 hydrantów. K. u. 65600 marek.

Nowy-York. L. m. 1,000.000. R. s. p. straż zawodowa. I. f. 721 ludzi. P. 1 okręt, 90 sikawek wozowych; 5 sikawek parowych, przewożonych także siłą pary (jak lokomotywy), 4 sikawki ręczne, 119 ekstynktorów z kwasem węglowym, 66 wozów na węże, 22 drabin, 43000 m. węży. U. z niebieskiego sukna, hełmy mosiężne z kapami ochronnemi. P. k. 221 koni. Ś. a. 1200 stacyi alarmowych. W. wodociągi. K. u. 4,960.000 marek.

Paryż. L. m. 2,350.000. R. s. p. straż zawodowa pod władna władzy wojskowej, 1700 ludzi i 51 oficerów. Pułkownik Warigand, podpułkownik Marchal, major Krebs, kapitan Cordier, instruktor Salet. P. 17 sikawek parowych, 33 małych ręcznych, 58 ssąco-tłoczących, 47 wozów osobowo-rekwizytowych, 180 wozów na węże, 211 drabin hakowych i wysuwalnych, 6 drabin mechanicznych systemu Lieba, 17 mechanicznych drabin innych systemów, 23 worów ratunkowych, 81600 m. węży tłoczących, 844 m. węży ssących, 127 przyrządów dymowych. U. do parady: hełm mosiężny, ciemno-niebieski płaszcz rozpięty, szare spodnie, szabla, karabin; do pożaru: z drelichu białego, gurt z toporkiem. F. 14 w koszarach. O. w. 131. P. k. koni dostarcza towarzystwo omnibusowe. Ś. a. telefon i telegraf, 547 stacyi meldnnkowych. W, 4700 hydrantów. K. u. 2,080.000 marek.

Preszburg. L. m. 320000. R. s. p. straż ochotnicza I. f. 200 ochotników, komendant Ferd. Martinengo, nadporucznik Rudolf Plank, sekretarz Fr. Schallner. P. 1 sikawka parowa, 3 wozowe, 1 hydrofor, 3 drabiny mechaniczne, 2 wozy rekwizytowe. U. z ciemno-niebieskiego sukna. F. 7. P. k. 4 konie. Ś. a. 28 stacyi telegr. W. 286 hydrantów. K. u. 6000 marek.

Przemyśl. L. m. 30.000 z załogą wojskową 42.000. R. s. p. zawodowa i oohotnicza. J. f. zawodowej: 33 pompierów, 8 fornali. Naczelnik Józef Zagórski; ochotniczej członków 38, Naczelnik Amort, adjutant Bolesław Kropiński. *P.* 6 sikawek ssąco-tłoczących, 1 ręczna, 2 wozy rekwizytowe, 1 wóz z przyrządem dymowym, 22 beczkowozy, 3 drabiny mechaniczne, 30 drabinek dachowych i hakowych, 2 wory ratunkowe, 2 koce do skakania (skokochrony), 1 most gzemsowy z drabinką, 14 pochodni i 6 latarni, 2 koce impregnowane do ratowania osób objętych płomieniem, osęki, łopaty, siekiery. *U.* zawodowa: z granatowego: sukna, ochotnicza z bronzowego, szarawary sieraczkowe, F. 2. *O. w.* 2. *S. a.* telefon i telegraf, wieża obserwacyjna, *P. k.* 8 par, 2 pary w ciągłem pogotowiu. *W.* z rzeki Sanu napełnią się beczkowozy hydroforem. *K. u.* 17.000 złr.

Rouen. L. m. 110000. R. s. p. straż ochotnicza 90 członków, zawodowa 23 pompierów, komendant Robert Lefebvre, kapitan Tirbonet. P. 3 sikawki parowe, 32 ręczne, 1 wóz rekwizytowy, 1 apteka, 2 drabiny mechaniczne, 60 małych ręcznych sikawek, 2080 m. węży. U. jak w Paryżu. F. 18. O. w. 3. P. k. najmowane. Ś. a. telefon, telegraf i dzwonki elektryczne. W. wodociągi z hydrantami. K. u. 50400 marek.

San Francisco. L. m. 32000. R. s. p. straż zawodowa 294 ludzi. P. 16 sikawek parowych, 14 wozów na węże, 5000 m. węży, okręty, drabiny i t. p. P. k. 70 koni. Ś. a. telefon, telegraf i dzwonki elektryczne.

St. Petersburg. L. m. 1,000.000. R. s. p. korpus straży wojskowej 1027 ludzi i 60 oficerów. U. ze sukna si wego, hełmy mosiężne. P. k. 420 koni. K. u. 436000 rubli.

Sofia. R. s. p. straż zawodowa 66 pompierów, straż pomocnicza 250 ludzi, komendant Spiro Kostoff. P. 5 sikawek ręcznych, 20 beczek na wodę, 1 drabina mechaniczna, 10 żelaznych drabin, 1500 m. węży, 2 przyrządy dymowe, 10 małych sikawek. U. straż zawodowa: z niebieskiego sukna, hełmy mosiężne, straż pomocnicza: ze sukna brunatnego. F. 2. O. w. 5. P. k. 56 koni. Ś. a. tuby głosowe i dzwony alarmowe. W. wodociągi. K. u. 50000 marek.

Stuttgart. L. m. 150000. R. s. p. straż ochotnicza 1130 ochotników, „dyrektor W. Tritschler, straż zawodowa 32 pomp. komendant Jacoby. P. 2 sikawki parowe, 8 sikawek ssąco-tłoczących, 10 tłoczących, 15 wozów z beczkami na wodę, 4 wozy osobowo-rekwizytowe, 3 wory ratunkowe 4 koce do skakania, 6000 m. węży, 5 drabin wysuwalnych, 6 drabin mechanicznych. U. ze szarego sukna, hełmy mosiężne. F. 4. O. w. 1. P. k. 2 konie na noc. Ś. a. 15 stacyi telegraf, 84 przyrządów alarmowych, 26 dzwonków alarmowych. W. 1450 hydrantów. K. u. 14000 marek.

Wiedeń. L. m. 1250000. R. s. p. ochotnicza i zawodowej 157 ludzi. P. 63 zwykłych sikawek, 64 beczek na wodę, 2 hydrofory, 1 wóz rekwizytowy, 3 wozy osobowe, 3 wozy na węże, 4 drabiny dachowe, 24 drabin hakowych, 1 przyrząd do ogni piwnicznych, 2 wory ratunkowe, 1 koc do skakania, 1 przyrząd respiracyjny, 11 hełmów dymowych, 7000 m. węży i 1 sikawka parowa. F. 13. O. w. 13. P. k. 118 koni. Ś a. telefon i telegraf. W. wodociągi. K. u. 155000 złr. a. w.

Wrocław. L. m. 335000. R. s. p. straż zawodowa. I. f. 195 ludzi, dyrektor Herzog, inspektor Götz, brandmistrz Schöbel. P. 3 wielkie ekstinktory z kwasem węglowym, 13 sikawek wozowych, 9 beczek na wodę, 1 sikawka berlińska, 3 wozy osobowo-rekwizytowe, 2 wielkie wozy na węże, 2 drabiny mechaniczne, 2 sikawki parowe, 1 wóz rekwizytowy, wory ratunkowe, koce do skakania, drabiny hakowe, przyrządy dymowe. U. jak w Berlinie. F. 6. O. w. 12. P. k. 28 koni w dzień, 62 w nocy. Ś. a. telegraf, telefon, 156 przyrządów alarmowych. W. 1920 hydrantów. K. u. 250000 marek.

Zurych. L. m. 60000. R. s. p. straż obowiązkowa. I. f. 858 ludzi. P. 5 sikawek, 7 wózków na węże, 1 przyrząd

do ogni piwnicznych, 2 drabiny mechaniczne, 1 przyrząd respiracyjny, 1 wór ratunkowy, 1 wóz osobowy, 1 wóz rekwizytowy.

W sprawie przymusowego ubezpieczenia od ognia zajęła Izba handlowa w Libercu (Reichenberg) stanowisko wręcz nieprzychylne, podnosząc przeciw temu znane powszechnie i setki razy już powtarzane argumenta. Jeden wszakże argument jest nowy: „Nie można zapomnieć — mówił referent — że te koła, które szczególniej gorliwie bronią asekuracyjnego przymusu i monopolu, cel takiej instytucyi w tem upatrują, ażeby przemysł i własność realną całego państwa obciążyć na to, by zapobiedz objawiającym się wpo szczególnych prowincyach, z w ł a s z c z a w G a l i c y i, skutkom niedostatecznej policyi budowniczej i ogniowej“. Otóż to dopiero znajomość historyi sprawy, o której się mówi! Taki cel, przed którym ten referent ostrzega, byłby do osiągnięcia tylko przy u p a ń s t w o w i e n i u asekuracyi. Tymczasem ani Sejm galicyjski, ani Koło polskie n i g d y nie szły w tym kierunku. Zawsze upominano się albo o ukrajowienie asekuracyi, albo o to, by był przymus ubezpieczenia się ze swobodą wszakże wyboru instytucyi. Reprezentacya Galicyi zawsze była przeciwną upaństwowieniu asekuracyi. To jednak nie przeszkadza libereckiemu Prusakowi w rzucaniu podejrzenia na nasz kraj, jakobyśmy sposobem pasożytów chcieli żyć cudzym groszem. Niech się nie obawia o swoje pieniądze. Dla nas to — *olet*! (Słowo pol.).

„Wskazówki służbowe dla straży pożarnej król. wol. m. Przemyśla“ wydał J ó z e f Z a g ó r s k i, naczelnik miejskiej straży pożarnej w Przemyślu. Nasza fachowa literatura jest tak biedną, że każdy krok naprzód witamy z prawdziwą radością. W kraju naszym nie brak pracowników na tem polu, każde jednak nowe wydawnictwo zalega półki wydawcy lub księgarń, brak bowiem zainteresowania się, brak kupujących, i niejedna praca nie widzi farby drukarskiej, bo strona materyalna zwykle nie dopisuje.

Wydane przez p. J ó z e f a Z a g ó r s k i e g o *„Wskazówki służbowe“* obowiązują miejską straż pożarną w Przemyślu, zawierają atoli także takie wskazówki jak n. p. o utrzymywaniu sikawki i węży, o sposobach ratowania osób zapomocą linewki, o postępowaniu w nagłych przypadkach uszkodzenia i zasłabnięcia, które ogół strażactwa krajowego interesują.

„Wskazówki służbowe“ przez p. Józefa Zagórskiego są starannie opracowane i zawierają rysunki.

Podziękowanie. Na cele ochotniczej straży pożarnej w Ropczycach ofiarował J. W. P. J ó z e f M i c h a ł o w s k i, właściciel dóbr, Marszałek powiatu i Poseł na Sejm krajowy, z własnych funduszów kwotę 30 złr.

Bóg Mu zapłać za ten hojny dar.

Ropczyce, dnia 18. marca 1897.

Za Wydział:

Prezes: Leon Ader. — Sekretarz: Jan Tokarz.

Zakaz palenia. W stanie T e n e s i w północnej Ameryce, sejm prowincyonalny uchwalił ustawę, zakazującą sprzedawania cygar, tytoniu i bibułek cygaretowych, jakoteż palenia na ulicy, na dworcach kolejowych, w ogrodach i parkach, cygar, papierosów lub łajek. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1. maja b. r. — („Dziennik Polski“.)

W Tarnowie umarł w dniu 12. lutego b. r. S t a n i s ł a w B u d o w s k i podkomendant straży ochotniczej; służył w korpusie od 1876 roku i był wzorowym strażakiem. Cześć jego pamięci!

Statystyka

straży pożarnych w Austryi.

(wedle sprawozdania z czynności stałego austr. wydziału strażackiego przez R. Czermacka).

	Liczba straży.	Ilość członków.
Austrya Niższa		
związkowych	906	35.810
nie należących do Związku	4	320
Razem	910	36.130
Austrya Wyższa.		
związkowych	378	23.907
nie należących do Związku	22	954
Razem	400	24.861
Bukowina.		
związkowych	21	1.440
nie należących do Związku	3	55
Razem	24	1.495
Czechy.		
związkowych	3.524	153.605
nie należących do Związku	7	315
Razem	3.531	153.920
Dalmacya.		
(nie ma Związku)	2	110
Galicya. *)		
związkowych	231	4.886
nie należących do Związku	89	2.060
Razem	320	6.946
Gorycya i Gradyska.		
(nie ma Związku)	14	389
Karyntya.		
związkowych	122	5.518
nie należących do Związku	102	4.056
Razem	224	9.574
Kraina.		
związkowych	64	2.253
nie należących do Związku	21	450
Razem	85	2.703
Morawa.		
wszystkie straże należą do Związku	1.192	44.284
Solnogród.		
związkowych	64	4.202
nie należących do Związku	1	20
Razem	65	4.222

*) Dokładną statystykę straży pożarnych w Galicyi na podstawie wykazów przesyłanych przez Wydziały powiatowe i komendy straży pożarnych ogłosimy w następnych numerach. *Przyp. Red.*

Szląsk.			
(wszystkie należą do Związku) . .		114	3.420
Styrya.			
związkowych		304	13.091
nie należących do Związku		29	820
	Razem	333	13.911
Tyrol.			
związkowych		191	12.790
nie należących do Związku		41	1.683
	Razem	232	14.473
Voralberg.			
związkowych		37	1.789
nie należących do Związku		18	997
	Razem	55	2.776
Węgry z Siedmiogrodem		2.200	110.000
Kroacya i Slawonia . . .		172	6.880

Ogólna liczba straży pożarnych w cesarstwie austryacko-węgierskiem wynosi 9.873 i 436.104 czynnych członków.

Do Kasy Zapomóg przystąpiły w marcu straże pożarne z Rogatyna i Zakliczyna.

VI. Poczta Redakcyi.

Panu A. M. w Z. Katechizm strażacki obejmujący w pytaniach i odpowiedziach całą teoretyczną część nauki na kursach pożarnictwa, wyjdzie prawdopodobnie w maju br. przed otwarciem kursu w autografowanej odbitce. Ceny na razie podać nie możemy.

„**Elew**“ (pseudonim) w Gródku koło Lwowa. Referat wynalazku p. t. „Rafa ochronna“ przydzielił Komitet wykonawczy p. Emanuelowi Sygieriezowi, członkowi Komisyi rekwizytowej i Rady zawiadowczej, zamieszkałemu w Podhajcach. Ponieważ bliższe porozumienie się będzie konieczne, przeto upraszamy o wskazanie adresu. Porozumiewanie się zapomocą czasopisma przeciągłoby tylko merytoryczne załatwienie sprawy.

Redaktor odpowiedzialny: Szczerbowski Antoni. Nakładem „Związku ochotniczych straży pożarnych.“
Z drukarni Pillera i Spł. we Lwowie.